

การพัฒนาศูนย์ยืม คินอุปกรณ์เครื่องช่วยทางกายภาพบำบัดและคนพิการ

Development of an Assistive Device Lending Center for Physical Rehabilitation and Persons with Disabilities

อารยา มุกดาหาร
งานกายภาพบำบัด กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลอุทุมพรพิสัย

การศึกษาและพัฒนา (Research and Development) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ยืม คินอุปกรณ์เครื่องช่วยทางกายภาพบำบัดและคนพิการ งานกายภาพบำบัด กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลอุทุมพรพิสัย 2) พัฒนาแนวทางการจัดการศูนย์ยืม คินอุปกรณ์ฯ และ 3) ประเมินประสิทธิผลของแนวทางที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการในพื้นที่อำเภออุทุมพรพิสัยและอำเภอข้างเคียง กลุ่มตัวอย่าง มี 2 ส่วน คือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้รับบริการ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ดำเนินการศึกษา 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการ ระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินประสิทธิผล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ 1) ทะเบียนยืม คินอุปกรณ์ เครื่องช่วยกายภาพบำบัด 2) แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ เก็บข้อมูลระหว่างปี 2567 – 2568 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การลงทะเบียนผู้รับบริการ การจัดการคลังอุปกรณ์ ระบบยืม-คืน และการติดตามประเมินผลภายหลังการใช้ จากผู้รับบริการ 317 คน พบอัตราการคืนตรงเวลาร้อยละ 85.17 ความครอบคลุมรายการครบถ้วน ร้อยละ 89.91 และความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.11 จาก 4) โดย ร้อยละ 80.44 พึงพอใจมากที่สุด ปัญหาสำคัญคือความไม่เพียงพอและการชำรุดของอุปกรณ์ สรุปว่าแนวทางที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิผล ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงอุปกรณ์ และเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้รับบริการ ข้อเสนอแนะคือขยายเครือข่ายร่วมกับ รพ.สต. และ อปท. นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารคลัง และประยุกต์ภูมิปัญญาชุมชนเพื่อผลิตอุปกรณ์ทางเลือก

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ศูนย์ยืมคินอุปกรณ์เครื่องช่วย, กายภาพบำบัด, คนพิการ, ผู้สูงอายุ, ประสิทธิภาพการให้บริการ

เอกสารอ้างอิง

- Lersilp S, Putthinoi S, Okahashi S. Information management for the assistive technology provision in community: perspectives of local policymakers and health service providers. *Occup Ther Int.* 2018;2018:8019283.
- Lersilp T. Access to information for learning by using assistive technology for undergraduate students with disabilities in Northern Thailand. *Information.* 2016;7(4):54.
- Lersilp S, Putthinoi S, Lersilp T. Facilitators and barriers of assistive technology and learning environment for children with special needs. *Occup Ther Int.* 2018;2018:3705946.
- ศิริไลซ์ วนรัตน์วิจิตร, อรวรรณ กิรติสิโรจน์. การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยใช้อุปกรณ์ฟื้นฟูและอุปกรณ์ช่วยเหลือจากต้นทุนภูมิปัญญาชุมชน [รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์]. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข; 2560.